

Izhaja enkrat na mesec.

CENA: za vse leto 25 Din.
za pol leta 12.50 Din.

Posamezna številka 2 Din.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravljenštvo:
Ljubljana, Komenskega ul. 12.

JUGOSLOVANSKI OBRTNIK

GLASILO „JUGOSLOVANSKE OBRTNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.**Lestvica za dohodnino.**

L. 1914 je bil zakon o osebnih davkih iz l. 1896 izpremenjen ter smo dobili tudi novo lestvico za dohodnino.

Davčni minimum je bil določen s 1.600 K; to se pravi, plačevati je bilo dohodnino šele tedaj, če je imel kdo dohodka na leto več kot 1600 K.

Lestvico podamo tu za dohodke do 8400 K. Pripomnimo, da je bilo pred vojsko le malo davkoplăčevalcev tako srečnih, da bi imeli dohodka več kot 8400 K na leto.

Prvotna lestvica.

Dohodek: kron nad 1600 do 1700, davek: kron 13.60. — Doh. nad 1700 do 1800 dav. 15.20. — Doh. nad 1800 do 1900 dav. 17.—. — Doh. nad 1900 do 2000 dav. 18.70. — Doh. nad 2000 do 2200 dav. 20.40. — Doh. nad 2200 do 2400 dav. 24.40. — Doh. nad 2400 do 2600 dav. 28.50. — Doh. nad 2600 do 2800 dav. 32.60. — Doh. nad 2800 do 3000 dav. 36.60. — Doh. nad 3000 do 3200 dav. 40.80. — Doh. nad 3200 do 3400 dav. 44.90. — Doh. nad 3400 do 3600 dav. 49.—. — Doh. nad 3600 do 4000 dav. 55.10. — Doh. nad 4000 do 4400 dav. 69.50. — Doh. nad 4400 do 4800 dav. 79.50. — Doh. nad 4800 do 5200 dav. 90.—. — Doh. nad 5200 do 5600 dav. 100.50. — Doh. nad 5600 do 6000 dav. 112.50. — Doh. nad 6000 do 6600 dav. 127.—. — Doh. nad 6600 do 7200 dav. 145.50. — Doh. nad 7200 do 7800 dav. 164.—. — Doh. nad 7800 do 8400 dav. 184.50.

Valutarne izpreamembe zadnjih 10 let so povzročile nad 60-kratno povišanje vrednosti. Za 1 dolar je plačati sedaj nad 60-krat toliko kakor v predvojnem času. Ako bi vsa plačila in vse terjatve mogle upoštevati s 60-kratnim predvojnim zneskom, bi bilo konec vse sedajne mizerije: vsak bi dobil toliko, kolikor je dobival v predvojnem času in plačal bi tudi samo toliko.

Tudi državi bi ne bilo treba nakladati nobenih davkov ne pribitkov ne doklad. Vsak bi plačal pravzaprav samo oni davek, kakor ga je plačeval v predvojnem času, zato bi dobral pa sorazmerno tudi iste dohodke kakor prej.

Lestvica za dohodnino bi izgledala z ozirom na 60-kratno valutarno povišanje takole:

Dohodek: kron nad 96.000 do 102.000, davek: kron 816. — Doh. nad 102.000 do 108.000 dav. 912. — Doh. nad 108.000 do 114.000 dav. 1020. — Doh. nad 114.000 do 120.000 dav. 1122. — Doh. nad 120.000 do 132.000 dav. 1224. — Doh. nad 132.000 do 144.000 dav. 1464. — Doh. nad 144.000 do 156.000 dav. 1710. — Doh. nad 156.000 do 168.000 dav. 1956. — Doh. nad 168.000 do 180.000 dav. 2202. — Doh. nad 180.000 do 192.000 dav. 2448. — Doh. nad 192.000 do 204.000 dav. 2694. — Doh. nad 204.000 do 216.000 dav. 2940. — Doh. nad 216.000 do 228.000 dav. 3306. — Doh. nad 228.000 do 240.000 dav. 3678. — Doh. nad 240.000 do 264.000 dav. 4170. — Doh. nad 264.000 do 288.000 dav. 4770. — Doh. nad 288.000 do 312.000 dav. 5400. — Doh. nad 312.000 do 336.000 dav. 6030. — Doh. nad 336.000 do 360.000 dav. 6750. — Doh. nad 360.000 do 396.000 dav. 7620. — Doh. nad 396.000 do 432.000 dav. 8730. — Doh. nad 432.000 do 468.000 dav. 9840. — Doh. nad 468.000 do 504.000 dav. 11070.

Izhaja enkrat na mesec.

Cene Inseratom:

Pri enkratni objavi

1/1 str. 480 D, 1/2 str. 240 D,

1/4 str. 120 D, 1/8 str. 80 D,

1/12 str. 40 D.

Ta druga lestvica je ista kakor prva; dohodek in davek pa sta povišana oba 60-kratno.

Eksistenčni minimum 1600 K bi moral znašati torej 96.000 K.

Davkoplăčevalci, ki ima sedaj dohodka na leto 96.000 K, je enak predvojnemu davkoplăčevalcu z dohodkom 1600 K. Kakor je bil pred vojsko oproščen dohodnine vsak, čigar dohodek ni presegal na leto 1600 K, tako bi moral biti prost dohodnine tudi sedaj vsak, ki nima na leto dohodka nad 96.000 K. Sedanjih 96.000 K je namreč komaj toliko, kakor predvojnih zlatih krov.

Država pa zahteva dohodnino sedaj že od vseh onih, ki imajo dohodek nad 20.000 K. Predvojni eksistenčni minimum 1600 K je znižala torej na 333 K. Dohodnino mora plačati, teoretično vzeto, torej vsak hlapec, vsak pastir, celo vsak prošjak.

Pa naj bi bilo! Če bi se davek odmerjal za te sloje prebivalstva z istim najnižjim odstotkom, kakor se je odmerjal pred vojsko!

Državi pa ni bilo dovolj, da je pritegnila k dohodnini tudi najniže sloje državljanov; povišala je ob enem tudi davčni odstotek, prvič s tem, da je uvedla k dohodnini tudi pribitke in invalidski davek, drugič pa posebno še s tem, da je obdržala prvotno progresivno lestvico neizpremenjeno.

Srbija in Črna gora ne poznata dohodnine. Pri nas se plačuje ta davek poleg ostalih davkov še posebej, in sicer sedaj v 600 do 900 kratnem predvojnem znesku! To se pravi davkoplăčevalci, ki je imel l. 1914 n. pr. 2000 K dohodka in je plačal takrat dohodnine 18 K 70 v. plačuje sedaj od ekvivalentnega dohodka 120.000 K na dohodnini 16.947 K, torej 900-krat toliko kot pred vojno.

Dohodek ima samo 60-krat tolik, plačati pa mora 900-krat toliko.

Neodpustna napaka naše finančne uprave je ta, da je pustila davčno lestvico pri dohodnini kljub vsem prošnjam še vedno neizpremenjeno in ni upoštevala prav nič valutarnih razmer, pač pa je na dohodnino naložila invalidski davek in 30%-ni izredni pribitek.

Na dohodke od 96.000 do 504.000 kron, ki odgovarajo predvojnim dohodkom od 1600 do 8400 K, bi se smelo zahitevati samo 60-krat toliko davka, kakor se ga je plačevalo pred vojno od ekvivalentnih manjših dohodkov. **L. 1916 pa se je uvedel na dohodnino vojni pribitek, l. 1922 pa invalidski davek, l. 1923 še poseben 30%-ni pribitek, vrh tega pa se je obdržala progresivnost prvotne lestvice, ki je bila določena v višjih postavkah samo za izredno velikanske dohodke predvojnih milijonarjev!**

Ta lestvica izgleda sedaj dohodnino vštevši vojni pribitek, invalidski davek in izredni 30%-ni pribitek, takole:

Dohodek: kron nad 96.000 do 100.000, davek: kron 13.000. — Doh. nad 100.000 do 104.000 dav. 14.299. — Doh. nad 104.000 do 108.000 dav. 14.691. — Doh. nad 108.000 do 112.000 dav. 15.623. — Doh. nad 112.000 do 116.000 dav. 16.825. — Doh. nad 116.000 do 120.000 dav. 16.947. — Doh. nad 120.000 do 124.000 dav. 18.329. — Doh. nad 124.000 do 128.000 dav. 18.991. — Doh. nad 128.000 do 132.000 dav. 19.653. — Doh. nad 132.000

do 136.000 dav. 20.315. — Doh. nad 136.000 do 140.000 dav. 20.977. — Doh. nad 140.000 do 144.000 dav. 22.651. — Doh. nad 144.000 do 148.000 dav. 24.148. — Doh. nad 148.000 do 152.000 dav. 24.845. — Doh. nad 152.000 do 156.000 dav. 25.542. — Doh. nad 156.000 do 160.000 dav. 26.539. — Doh. nad 160.000 do 164.000 dav. 26.935. — Doh. nad 164.000 do 168.000 dav. 27.632. — Doh. nad 168.000 do 172.000 dav. 28.329. — Doh. nad 172.000 do 176.000 dav. 29.026. — Doh. nad 176.000 do 180.000 dav. 31.283. — Doh. nad 180.000 do 184.000 dav. 31.979. — Doh. nad 184.000 do 188.000 dav. 32.676. — Doh. nad 188.000 do 192.000 dav. 33.373. — Doh. 192.000 do 196.000 dav. 34.070. — Doh. nad 196.000 do 200.000 dav. 34.767. — Doh. nad 200.000 do 210.000 dav. 34.166. — Doh. nad 210.000 do 220.000 dav. 41.082. — Doh. nad 220.000 do 230.000 dav. 45.438. — Doh. nad 230.000 do 240.000 dav. 47.354. — Doh. nad 240.000 do 250.000 dav. 49.271. — Doh. nad 250.000 do 260.000 dav. 51.187. — Doh. nad 260.000 do 270.000 dav. 53.103. — Doh. nad 270.000 do 280.000 dav. 55.010. — Doh. nad 280.000 do 290.000 dav. 56.935. — Doh. nad 290.000 do 300.000 dav. 58.825. — Doh. nad 300.000 do 310.000 dav. 61.809. — Doh. nad 310.000 do 320.000 dav. 64.020. — Doh. nad 320.000 do 330.000 dav. 66.231. — Doh. nad 330.000 do 340.000 dav. 68.442. — Doh. nad 340.000 do 350.000 dav. 70.653. — Doh. nad 350.000 do 360.000 dav. 72.864. — Doh. nad 360.000 do

370.000 dav. 75.075. — Doh. nad 370.000 do 380.000 dav. 77.286. — Doh. nad 380.000 do 390.000 dav. 79.497. — Doh. nad 390.000 do 400.000 dav. 81.708. — Doh. nad 400.000 do 410.000 dav. 83.919. — Doh. nad 410.000 do 420.000 dav. 86.130. — Doh. nad 420.000 do 430.000 dav. 88.341. — Doh. nad 430.000 do 440.000 dav. 90.552. — Doh. nad 440.000 do 450.000 dav. 92.763. — Doh. nad 450.000 do 460.000 dav. 94.974. — Doh. nad 460.000 do 470.000 dav. 97.185. — Doh. nad 470.000 do 480.000 dav. 99.396. — Doh. nad 480.000 do 490.000 dav. 101.607. — Doh. nad 490.000 do 500.000 dav. 103.818. — Doh. nad 500.000 do 510.000 dav. 106.029.

Ako primerjamo to tretjo lestvico z drugo, vidimo velikanski razloček. Zahtevati bi se smel samo oni davek, ki je naveden v drugi lestvici, zahteva se pa oni, ki je naveden v tretji. Ker so se dohodki povišali samo 60-kratno, se sme zahtevati tudi davek samo v 60-kratnem znesku, ne pa s 600 do 900-kratnim zneskom!

Eksistenčni minimum se mora zvišati torej na 96.000 K, to je na 24.000 dinarjev in ne na 5000 dinarjev, kakor ga določa finančni zakon. Davčno lestvico pa je omiliti tako, da bo predvojni davek zvišan popolnoma sorazmerno z dohodkom, torej tako kakor kaže druga lestvica! Država bo dobila na dohodnini še vedno 60-krat toliko, kolikor bi ga bila dobila pred vojno.

Volitve v Sloveniji.

V nedeljo dne 8. februarja so se vrstile po celi državi volitve poslancev v narodno skupščino. Klub velikemu nasilju od strani vladnih preganjačev je ljudstvo vendar vztrajalo odločno v tem boju in izreklo nezaupnico sedanjemu režimu. Kakor je razvidno iz razpredelnic za volilna okrožja Ljubljana—Novo mesto in Maribor—Celje je po celi Sloveniji dobila SLS ogromno večino oddanih glasov, vsled česar ji pripada 20 narodnih poslancev, ki so vzeti iz posameznih stanic. Tako je tudi zastopnik našega obrtništva ing. Dušan

Sernek izvoljen v narodno skupščino. Dejstvo, da prihajajo od vseh krajev Slovenije prošnje na našo organizacijo za pomembo obrtništva, je najboljši dokaz, da je SLS dobro umela potrebo slovenskega obrtništva, ko je sprejela na svojo kandidatno listo naobraženega in zmožnega delavca na obrtnem polju. Bog daj, da bi se razmere v celi državi tako konsolidale, da bi narodna skupščina res lahko delovala v korist in procvit narodnega gospodarstva.

Volitve okrožje Maribor—Celje s Prekmurjem. Veli 15 poslancev.

Volivni okraj	Korošec	Radič	Harter	Pivko	Zajverski	Pucelj	Makuc	Schuer	Revnik	Kerun	Hribar	Modern-dorfer	Štibernec	Marković
Brežice	2477	1090	15	417	16	674	78	56	36	146	4	59	3	54
Celje	5621	497	19	1223	25	466	88	499	79	614	15	127	7	330
Doljna Lendava	1668	2054	336	551	26	16	8	21	200	29	98	11	29	94
Konjice	2239	164	9	334	17	73	23	427	11	97	4	13	6	17
Laško	3139	274	15	785	29	126	1107	65	30	204	10	160	9	57
Ljutomer	3723	262	19	561	14	440	27	641	63	24	6	6	4	49
Maribor, desni breg	3636	1437	20	598	30	216	281	436	128	550	63	102	11	156
Maribor, levi breg	7134	1828	29	1299	52	326	207	1033	288	856	18	42	21	687
Mozirje	1839	280	18	217	15	17	—	1	2	13	3	20	—	64
Murska Sobota	2622	4385	1438	948	47	22	25	126	58	79	48	18	74	297
Ormož	2620	250	9	463	12	207	9	34	20	12	1	2	4	18
Prevalje	1156	503	4	188	16	11	71	70	58	642	13	178	5	45
Ptujski	5113	1453	21	532	21	358	34	399	78	231	58	21	7	69
Slov. Gradeč	3583	718	23	586	21	112	57	428	27	566	13	260	8	157
Šmarje	4138	1197	24	557	29	551	97	111	10	35	1	31	5	43
Skupno število . . .	52.678	16.392	1999	9239	370	3615	2212	4347	1088	4099	355	1050	193	2137

Udeležba 99.674, količnik 6230.

Volivno okrožje Ljubljana — Novo mesto.

Voll 10 poslancev.

Volivni okraj	Korošec	Žerjav	Pucelj	Prepeluh	Makuc	Mura	Deržit	Čoban	Pastorek
Črnomelj . .	2082	632	478	781	48	72	11	4	18
Kamnik . .	5390	675	636	111	180	18	23	15	22
Kočevje . .	4854	841	580	645	53	22	82	22	28
Kranj . . .	6678	1640	699	380	252	34	121	181	80
Krško . . .	4867	754	1746	998	191	34	48	25	22
Litija . . .	4670	667	560	128	602	65	128	139	44
Ljubljana. ok.	8120	1447	1381	266	748	45	64	301	23
Logatec . .	2337	1392	293	315	72	6	119	17	23
Novo mesto .	4859	940	877	460	107	59	72	28	25
Radovljica .	3582	1422	462	50	539	31	160	163	248
Skupno število	47.939	10.410	8712	4034	2792	386	828	895	715

Ivan Ogrin.

Seje trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

(Konec.)

Zunanja trgovska bilanca.

V splošnem se konstatira precejšnjo zboljšanje naše zunanje trgovske bilance in konsolidacije notranjih gospodarskih razmer, to zadnje menda ne drži povsem z ozirom na splošen potek vseh zborničnih predlogov.

V prometnem oziru v jesenski kompani se je pokazalo precejšnjo zboljšanje in so bile premagane kritične situacije.

Po novem letu je pričakovati nadaljevanje in zaključitev trga pogajanj z Italijo, Nemško Avstrijo, dalje z Grško in Madžarsko.

Zbornični proračun,

ki se je pozneje sprejel in odobril izkazuje za l. 1925:

Skupna potrebščina Din 2.356.987

Pokritja Din 2.415.694

Torej presežek Din 58.707

Zbornične doklade se pobira kljub zvišanju potrebščin **25 % na občeno in posebno pridobinino.**

Fond za prezidavo zborničnega poslopja se notira Din 250.000. Načrti so skoro gotovi in se poslopje znatno prezida in uredi. Skupni stroški so prenilirani čez 2 milijona dinarjev. Za sklad za zidanje trg. šole, ki dosega 78.200 Din, se datira naših 20.000 Din. Za trgovsko šolo v Novem mestu se na predlog zborničnega svetnika Horvata zviša od 4 na 8000 Din prispevka. Sprejme se predlog g. podpredsednika Ogrina, katerega podpira tudi svetnik Jelačin, da zbornica primerno zviša zneske za ustanove ubogim in neomoglim obrtnikom in trgovcem in vdove teh.

G. podpredsednik Ogrin je podal v imenu naših članov točno izjavo o kandidaturi zborničnega tajnika g. Mohoriča, kateri kandidira za poslanca v okrožju mesta Ljubljane na JDS programu odločno zavrača kandidaturo z ozirom na to, da je kandidat uradnik trga ob zbornice in tem preti nevarnost, da se v strogo strokovno institucijo zanesi strankarski boj. Nekateri menijo, da bi bilo prav, da imajo pridobitni sloji svojega zastopnika v parlamentu, ki naj bi izšel iz trga obrtniške zbornice. Za slučaj, da bi bil g. Mohorič izvoljen, bo moral zastopati svoje volilce, kar pa bo večkrat težavnno da ne bo prišel v protislovje z pridobitnimi sloji. Največ kar mu moremo koncedirati g. kandidatu je to, da se mu dovoli daljši dopust in da se za njegovo plačo nastavi nadomestnika. Tej izjavi je ugovarjal g. Petovar, Zadravec

in nekateri drugi gospodje. Vendar ni bilo posebne simpatije za kandidaturo, ki naj bi reprezentirala pridobitne sloje. S posebnim ogroženjem proti izjavi g. Ogrina pa se je pokazal g. zbor. tajnik dr. Windischchar, ki kaže v prav zadnjih časih neko odtujenje od raznih znatnih upravnih svetnikov in se nagiblje k malemu človeku kar moramo tudi pozdravljati. Na dnevnem redu je bilo tudi poročilo obrtnega odseka o obrtno pospeševalnem uradu o čem se je odsek podrobnejše pečal. Zadeva je ta, da vsled preslabi podpore in vzdrževanja (203.000 Din), ki izda država za ta zavod letno, kar ne zadostuje niti za plačilo par uradnikov. Pod dnim pogojem zavod ne more nadalje obstojati. Zato je novoimenovani obrtni svet, katerega je pred nedavnim časom imenoval g. dr. Marn, (ki pa je naše ljudi popolnoma prezrl) predlagal zbornici, da naj prevzame zavod v svojo kompetenco. Po vsestranski debati za in kontra se je izvolil odsek 4 članov, ki naj do prihodnje seje proučijo to zadevo in stavi zbornici svoje predloge.

Na predlog g. tajnika dr. Murnika pristopi zbornica k mednarodni trgovski zbornici v Parizu. Na to pridejo na vrsto razni samostojni predlogi. Več zelo važnih predlogov je stavljal g. Jelačin, ki so vse smerili v kritiko napram današnjemu vladajočemu sistemu, najbolji pa proit davčnemu vijaku in pa osebam, ki imajo toliko zaslug, da se ta vijak do skrajnosti navija.

Zanimivi so bili predlogi svetnika Čuka, ki so šli proti visoki današnji obrestni meri za to, da se že enkrat upostavi »Gospodarski sosvet«, da se odpravijo neznosne razmere stanovanjskega zakona. G. svetnik Elsbaher stavlja predlog, da se poskrbi za učiteljski naraščaj za poučevanje na obrtno-nadjevalnih šolah ter da se zopet prireja tozadevne tečaje na srednji tehnični šoli v Ljubljani.

Konstatira se, da se pri uradu za zavarovanje delavcev namerava s pomočjo intrig gospodov pri zvezi industrijev izpodriniti g. svetnika Rojina, proti čemur se najodločneje protestira. Predlog g. svetnika Ložarja, da naj se upostavi telegrafska zveza z Brežic na Pešice, se osvoji.

Predlog svetnika Stupana, da naj se zbornica obrne na vlado, da ta izposluje za odpadajoči del premoženja od obrtno pospeševalnega urada v Gradcu. Kar naj pripade zavodu v Ljubljani kot nasledniku graškega zavoda, sosebno pozornost naj se obrača na knjižnico.

Predlog svetnika g. Hafnerja, da naj se odpravijo točrinske takse ali se naj vsaj primerno reorganizirajo, da ne bo plačeval mali gostilničar ravno toliko kot veliki.

Na predlog g. podpredsednika I. Ogrina se pooblašča prezidavo in ukreniti vse potrebno, da se dobri primerno uradniško moč, ki se jej poveri informacijske posle. Na Sušaku naj bi se to uredilo sporazumno z eksposituro Zagrebške zbornice na Sušaku.

Predlog svetnika g. Franchettija, da naj se počaka z upeljavo po zavarovanju zakona predpis, kjer predvideva, da se mora že prihodnje leto upeljati za vse uslužbence zavarovalnice za starost in onemoglost. K sklepnu je g. Windischchar na dolgo razkladal o kreditnih in trgovskih menicah ter končno povedal, da nam je Belgrajska Narodna banka zopet znižala kredit za 20 %, kateri bi naj le še obstojal v obliki trgovskih menic. Povedal ni če velja to za celo državo. Nadalje je g. dr. Windischer izjavil, da je nasvetoval generalnemu tajniku Nor. Banke iz Beograda dajanje malih kreditov obrtnikom potom posrednikov, ki bi bili najprimernejši nekateri naši obrtni kreditni zavodi. V koliko se bo to dalo doseči, se še ne ve. G. podpredsednik Ogrin je pri tej priliki konstatiiral žalostno dejstvo, da Slovenija ni deležna kreditov pri Narodni banki. Ne dovoljujejo se novi krediti, niti se ne zvišajo stari krediti. V letu 1924 se je poslalo 30 prošenj za povečane in zvišane kreditev Sloveniji, a bili so vsi zavrnjeni. Od ogromnega kredita okrog pol milijarde pride na Slovenijo le borih 140.000, a od teh ima samo ena Srbo-Hrvatska banka nad 80 milijonov Din in par večjih zavodov. Pri takih razmerah ne smemo pričakovati bogosigavedi koliko za naše manjše niti srednje ljudi.

H koncu pozdravi zborovanje dr. Čuvaj od Zagrebške

posestne zbornice povdarjajoč, da vidi da gre delo zbornice v isti smeri kot gre Zagrebška zbornica ter da se ima boriti z istim težkočam, zato predlaga, da se posestne zbornice čim preje združijo, da tako v skupnih zadevah nastopajo in čim več dosežejo.

Po pet ur trajajoči plenarni seji je gospod predsednik Knez zaključil sejo žeče vesel božične praznike in srečno novo leto.

Skoplje.

Skoplje je glavno mesto takozvane Makedonije ali Južne Srbije, ležeče južno od Niša do Bolgarske, grške oziroma albanske meje. V Skoplju je nameščeno armijsko poveljstvo, veliko županstvo, ima univerzo, dve gimnaziji in je nad vse važen in živahen trgovski center za vse okoliške pokrajine. Razen tega ima važne zveze z Grčijo (Solun, katerega trgovina se opira baš na skopljansko zaledje) Bolgarijo in Albanijo. Prebivalstva ima po zadnjem, vendar ne točnem štetju ca. 60.000, od tega je $\frac{1}{5}$ pravoslavnih Srbov (Macedoncev kot se sami imenujejo), $\frac{4}{5}$ pa je istočnih narodov, Turkov, Albancev, Grkov, Armencev, Španjolov in nekaj ciganov. Svoječasna turška vlada je pustila za seboj še vedno velik upлив v celokupno ekonomsko življenje, kasnejša bolgarska pa poti. Politična situacija je zamotana; del prebivalstva je bolgarsko orientirano, govorit se o makedonski avtonomiji, stremi se pa tudi za tem, da ostane Južna Srbija v sedanji koncentracijski obliki Jugoslavije. Precejšnje število makedonske inteligenčne živi vsled poprejšnjega političnega udejstvovanja kot emigranti v Bolgariji. Versko, zastopanih je 5 različnih ver, je prebivalstvo zelo fanatično, ki pa takoj počake veliko skupnost in konservativnost, čim se priseli najsiro iz trgovskega ali drugega vidika stranec, ki ni rodom iz Južne Srbije. Skoplje ima danes še vedno popolnoma orientalsko obeležje: mesto, slikovite noše, rodbinsko življenje, ekonomika politika, trgovina in konsum robe. Reka Vardar deli mesto v dva dela: manjši evropski z modernimi stavbami, malo boljše vzdrževanimi cestami, vendar še vedno brez kanalizacije, in staro mesto z turškimi hišami, kulami, razdrapanimi cestami — centrom trgovine. Neregulacija reke Vardarja povzroča velika močvirja, ki močno vplivajo na nezdravi značaj mesta, vsaj je poznano, da je malarija tu doma.

Prebivalstvo je zelo solidno, ne pozna luksuza, ne nočnega življenja, primitivno so opremljena stanovanja, trgovine in trgovske pisarne, vkljub temu se pa skriva za to skromnost velikansko bogastvo in blagostanje, ki je nam skoroda nepoznano. Trgovine se zapirajo v zimskem času čim se zmrači, ker je ostala v navadi še stara turška prepoved, ostajati ljudem v večernem času po ulicah. Vkljub temu, da je trgovina zelo razvita in se vrše velike transakcije, je trgovsko poslovanje primitivno, kar kaže že samo dejstvo, da pravega knjigovodstva skoro da ni najti.

Omenil sem že, da vlada v Južni Srbiji velika konservativnost napram tujcem; dobro trgujejo samo stare, vpeljane hiše, medtem ko se nove trgovce, poprevratne prilejnice skoroda bojkotira in je že več slučajev prisiljenih povrnjav ali konkurznih napovedi. V lokalnem prometu cirkulira zlato (turške lire, napoleondori), v eksport-importni trgovini se kalkulira v tuji valuti (dolarji, funti, švic. franki — upлив Soluna) in z ostalimi pokrajinami naše države v jugoslovenskih novčanicah.

Rodovitnost zemlje je podlaga veliki eksportni trgovini. Poljska kultura je svojevrstna. Sadi se žito, producira se opij, volna, svila, tobak, kože domačih živali in divjadi itd. Vse to se kupuje transit Solun.

Skoplje je trgovski center za celo Makedonijo, ki šteje danes okoli 2 milijona konsumentov in ima velik upлив na vse okoliške mesta kot Niš, Leskovac, Vranje, Bojanovca, Kumano, Kriva Palenka, Kratovo, Štip, Kočani, Veles, Kavadar,

Strumica, Djedjelija, Ferezović, Prizren, Djakovica, Priština, Kos, Mitrovica, Novi Pazar, Peć, Sonica, Prijepolje, Novi Varoš, Pribor, Tošliće in Njegotin. Solun priznava, da bi njegova trgovina propadla brez zaledja Južne Srbije.

Makedonija troši vsakovrstne industrijske artikle, kateri dobavljajo potom Solun iz inozemstva preko naše zemlje iz Madjarske in Avstrije, kateri dve državi sta imeli poprej velik trgovski upлив in iz naših industrijskih pokrajin. Interes Madjarske zopet raste in je pred nedavnim časom bila zaprosena skopljanska trgovska zbornica za izjavo, da li bi se volila ponovna ustanovitev državno-subvencioniranega madjarskega trgovskega muzeja, ki je že svoječasno izborno deloval. Z ozirom na intencije slovenske industrije za tamošnje pokrajine je zavzela zbornica odklonilno stališče.

Omenil sem že, da se razna industrijska roba dobavlja tudi iz Hrvatske, Srbije in Slovenije, vendar pa moram priporočiti sledeče: hrvatske tvrdke, večinoma izraelitskega karakterja, so že kmalu po prevratu pokazale večjo ekspanzivnost kot mi, nihovi potniki so preplavili Južno Srbijo, prodajali veletrgovcu en gros in konsumentu en detail, vse pa po istih cenah. Tako je bilo tamošnjemu trgovcu nemogoče trgovati z hrvatsko robom, katera se vsed tega danes odklanja. Nadalje se je hrvatska trgovina izkazala zelo nesolidno, ker je dobavljala drugo blago, kot je bilo naročilo po vzorcu. Ta greh pa imajo na sebi tudi nekatera slovenska podjetja. V splošnem se je iz Slovenije malo uvaževalo in je treba vzroke iskat v neinteresiranosti naše industrije za tamošnji konsum, nepravilno tolmačenje makedonskih prilik tudi s stališča varnosti in pa vsled delne nesolidnosti naše trgovine, zlasti v lesnj branži. V tej stroki so se delale pogreške kot: naročena roba se ni pravočasno dobavila, pri naraščanju cen se vkljub medsebojni pogodbi ni dobavljalo itd. Priporočiti moram, da sloni tamošnja lokalna trgovina na solidni podlagi: ne pozajmo pismenih naorčil, ne trgovskih pogodb, ne menic, ne bančnega kredita, ne garancij, velja samo beseda, ki se sveto drži. To je upлив Orijenta.

(Konec prih.)

Novice za obrtnike.

Deseti spomladanski velesejem v Pragi. Termin deseteve vzorčnega velesejma v Pragi je določen na dobo od 22. do 29. marca tl. Velesejem bode, kakor dosedaj razdeljen na 17. raznih skupin katere obsegajo vse panoge čeh. industrije. Skupaj z velesejmom bode prirejen hotelski trg, radio trg, trg stavbene industrije in stavbenega materiala, velika expozičija farmacevtske industrije in končno razstava Društva Masarykove akademije dela v Pragi, ki bode prirejena to pot prvič in posebni trg muzikalnih instrumentov ter klavirjev.

Vse industrijske panege splošnega velesejma bodo, kakor je razvidno iz dosedanjih prijav, kompletno zastopane po prvorazrednih čehoslovaških in inostranskih tvrdkah. Posebno je omeniti tovarne stekla katerih število obsega 25. železno industrijo in livarne kovin, kjer so zastopane največje čehoslovaške tovarne (Vitkovice, Škoda itd.) elektrotehnično panogo, testilno industrijo, kože, jabolensko industrijo itd. Z ozirom na splošno zanimanje, vladajoče za X. spomladanski velesejem v Pragi, kakor v ČSR, tako i v inozemstvu se pričakuje nov izvanreden uspeh te pomembne sejmske prireditve.

Birektni tovorni promet med Jugoslavijo in Poljsko se uvede od 1. marca dalje. Mednarodna železniška konferenca v Krakovu je sprejela pravilnik, ki zadeva promet med Poljsko, Čehoslovaško, Avstrijo, Madžarsko, Italijo, Švico in Jugoslavijo.

Nov carinski zakon v Rusiji. Načrt novega carinskega zakona v Rusiji je že izdelan in je pričakovati, da bo stopil v veljavo v začetku tekočega leta.